

Aldaskiftin.

—o—

I.

Hjá því verður varla komist, að setja vetur þann hinn mikla sem verið hefir, og raunar ekki er lokið ennþá, í samband við aldaskiftin. Fregnirnar utan úr löndum minna á það sem í Eddu segir af aðdragandanum að Ragnarökum. „Þá drifr snær ór öllum áttum“, segir þar „og frost eru þá mikil ok vindar hvassir“. En vér fréttum af snjóþyngslum á Ítalíu og Spáni, og jafnvel suður í sjálfri sólarálfunni Afríku drifr snær. Og svo eru hvassir vindar, að jafnvel skipatröll nútímans verða í háska stödd af sjávangangi. Og ekki skortir að „hafið geysist á löndin“, eins og menn urðu svo óskemtilega varir við hér á landi í byrjun þessa vetrar. Færi þá illa um Íslands byggð, ef hafið tæki aftur landauka þann sem orðið hefir við strendurnar síðastliðin 2—4000 ár. En ekki þarf að efa, að herða mundi á ósköpum slíkum sem af er sagt, ef Helstefnan fengi að ráða áfram.

II.

Mér hefir þótt vænt um að sjá, að einn af allramerkilegustu og viðlesnustu heimspekingum vorra tíma, Þjóðverjinn Oswald Spengler, heldur því fram í síðustu bók sinni „Jahre der Entscheidung“ (Úrslitaár), að tímamót þau sem nú eru, séu alveg einstæð í sögu mannkynsins og annars eðlis en nokkur sem verið hafa áður. Eru þá meiri líkindi til að þessum áriðandi sannindum sé gaumur gefinn, ef fleiri en einn verða til þess að halda þeim að mönnum. En takist aldaskiftin þann veg sem vera þarf, takist að breyta frá Helstefnunni, þá mun það koma fram fyrst í eindæma árgæsku og mjög aukinni velgengni til lands og sjávar, sem ekki sist hér á landi mun stinga mjög í stúf við það sem verið hefir. Verður þá, þegar vel gengur, auðveldara miklu um sættir allar og samlyndi; en nú virðist svo erfitt í þeim efnunum, eins og kunnugt er, og væri þó annars mjög mikil þörf, því að aldrei hefir ósamlyndið verið hættulegra en nú, meðan verið er í röst aldaskiftanna.

1. mars.

Helgi Pjeturss.